

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru
(judecător Gheorghe Stratulat)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
(judecători Guzun Maria, Gîrbu Silvia, Pruteanu Liuba)

Î N C H E I E R E

23 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență

Președintele completului

Judecători

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Luiza Gafton

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Harmanic Valeriu către Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la anularea deciziei și obligarea emiterii unei noi decizii,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2018, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 14 septembrie 2017,

c o n s t a t ă :

La 22 august 2017, Harmanic Valeriu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea deciziei și obligarea emiterii unei noi decizii (f.d. 1-2).

În susținerea acțiunii, indică că, prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale (în continuare - CNAS) nr. 93/2017/33662 din 10 iunie 2017, aprobată la 13 iunie 2017, i-a fost stabilită pensia începând cu 01 aprilie 2017, în cuantum de 16 268,80 lei.

Relevă că, a aflat despre acest fapt pentru prima dată la 07 iulie 2017, când a primit pensia stabilită.

Astfel, la 07 iulie 2017, întru eliberarea unei adeverințe privind mărimea pensiei, s-a adresat către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Buiucani, care în aceeași zi i-a eliberat adeverința și decizia CNAS cu nr. 93/2017/33662 din 10 iunie 2017, aprobată la 13 iunie 2017, potrivit căreia începând cu 01 aprilie 2017, reclamantului i-a fost stabilită pensia în mărime de 16268,80 lei.

Reclamantul menționează că, nefiind de acord cu mărimea pensiei stabilite, în temeiul art. 14 din Legea contenciosului administrativ nr.793 din 10 februarie 2000, la 18 iulie 2017 a înaintat o cerere prealabilă către CNAS, prin care a solicitat revocarea sau modificarea

deciziei ce o contestă și pentru a emite o altă decizie privind stabilirea pensiei în mărime de 17488,80 lei.

Afirmă că, deși la momentul înaintării cererii prealabile au expirat mai bine de 30 zile, CNAS la cerere nu a reacționat și nu a dat nici un răspuns, fapt care a dus la depunerea prezentei cereri de chemare în judecată.

În susținerea acțiunii sale a mai relatat că, prin Decretul Președintelui RM nr. 69 din 20 martie 1996, a fost numit în funcție de judecător la Judecătoria Strășeni și a activat în această funcție în diferite instanțe până la 06 iunie 2014, când a demisionat benevol, adică a activat în funcție de judecător 18 ani și 2,5 luni.

Susține că, prin Decretul Președintelui RM nr.2077-III din 05 noiembrie 2004, a fost numit în funcție de judecător la Curtea de Apel Economică, iar prin Decretul Președintelui RM 10-VII din 05 aprilie 2012 transferat în aceeași funcție la Curtea de Apel Bălți, unde a activat până la demisie. Dreptul la pensie 1-a obținut începând cu 22 octombrie 2008, ceea ce se confirmă prin legitimația de pensionar.

Relatează că, conform art. 4 alin. (3), lit. b) din Legea 328/23.12.2013 (M/O 14-16/32, 21.01.2014) privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, salariul de funcție al judecătorului din cadrul curții de apel se stabilește 4,3 salarii medii pe economie pentru judecătorul care are o vechime în muncă în funcție de judecător de peste 15 ani.

Potrivit art. 10 din legea nominalizată, prevederile art. 4 se pun în aplicare după cum urmează: a) de la 1 ianuarie 2014, salariile de funcție ale judecătorilor vor fi plătite în cuantum de 80% din salariile de funcție prevăzute la articolul 4; b) de la 1 aprilie 2015, salariile de funcție ale judecătorilor vor fi plătite în cuantum de 90% din salariile de funcție prevăzute la articolul 4; c) de la 1 aprilie 2016, salariile de funcție ale judecătorilor vor fi plătite în cuantum deplin conform articolului 4.

Relatează că, la punerea în aplicare a prezentei legi (01 ianuarie 2014) avea o vechime în muncă în funcție de judecător de peste 17 ani și 9 luni, adică mai mult de cei 15 ani prevăzuți la art. 4 a legii precitate și deci s-a încadrat perfect în această normă pentru a i se stabili salariul de funcție 4,3 salarii medii pe economie în continuare, până la demisie.

Începând cu 01 aprilie 2016, potrivit lit. c) a art. 4 din legea precitată, salariile de funcție ale judecătorilor sunt plătite în cuantum deplin, adică 100%.

Comunică că, pornind de la această normă și în conformitate cu certificatul nr. 12956 din 20 iunie 2017, eliberat de către Curtea de Apel Bălți, unde a activat până la demisie, salariul unui judecător care are o vechime în muncă în funcție de judecător de peste 15 ani, constituie 21861,00 lei. Calculul acestui salariu este corect și incontestabil. Or, el rezultă din Informația nr. 547 a Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei din 17 martie 2017 cu privire la mărimea salariului mediu lunar pe economie realizat în anul 2016, publicată în M/O nr.78-84 din 17 martie 2017 (art.547), în redacția în care expres se prevede că: Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, în conformitate cu prevederile Legii nr. 278-XIV din 11 februarie 1999 privind modul de recalculare a sumei de compensare a pagubei cauzate angajaților în urma mutilării sau altor vătămări ale sănătății în timpul exercitării obligațiilor de serviciu și ale Legii nr. 355 din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, aduce la cunoștință că, potrivit datelor statistice,

salariul mediu lunar pe economie realizat în anul 2016 constituie 5084,00 lei.

Indică că, în afară de aceasta, cuantumul salariului mediu pe economie – 5084,00 lei realizat în 2016 se mai confirmă și prin anexa nr. 3 a Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr.165 din 21 martie 2017 (M/O nr. 85-91 din 24 martie 2017), dar și nici de CNAS nu se neagă.

Relatează că, întru confirmarea veridicității certificatului eliberat de către Curtea de Apel Bălți și a salariului de 21861,00 lei a unui judecător al Curților de Apel din RM, a efectuat un simplu calcul: 5084,00 lei (salariu mediu pe economie realizat în 2016) x 4,3 (art.4 alin. (3), lit.b) din Legea 328/23.12.2013) = 21861,00 lei.

Relevă că, prin urmare pensia, începând cu 01 aprilie 2017 trebuie să constituie 17488,80 lei (21861,00 lei x 80 %). Or, conform art. 32 al Legii nr.544-III din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, în redacția când a obținut dreptul la pensie, pensia trebuia să constituie 80 % din salariul judecătorului în exercițiu, în speță a Curții de Apel, adică 17488,80 lei. Acest procentaj de calcul se confirmă și de către pârât prin decizia sa de stabilire a pensiei nr. 93/2017/33662 din 10 iunie 2017, numai că pensia i-a fost diminuată cu 1220,00 lei din motive necunoscute, or, pârâtul refuză să dea răspuns la cererea prealabilă, în termenul stabilit de legislație.

Consideră că decizia contestată este una ilegală și, de fapt, CNAS la stabilirea pensiei a luat ca bază salariul de 20336,00 lei. Adică a aplicat 4 salarii medii pe economie, dar nu 4.3 așa cum prevede legislația (4 x 5084,00 = 20336,00 lei x 80% = pensia de 16268,80 lei), ceea ce este incorect.

Invocă că, CNAS prin actul contestat i-a lezat dreptul de a beneficia de o pensie în cuantum deplin - drept recunoscut expres de lege. De aceea este nevoit să apeleze la instanța de contencios administrativ pentru anularea actului ilegal și de a obliga CNAS să se conformeze legislației și să emită o altă decizie prin care să-i stabilească pensia începând cu 01 aprilie 2017 în cuantum de 17 488,80 lei.

Prin hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 14 septembrie 2017, cererea de chemare în judecată depusă de Harmaniuc Valeriu a fost admisă, s-a anulat Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 93/2017/33662 din 10 iunie 2017 și s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a emite decizia privind stabilirea pensiei în cuantum de 17488,80 lei, începând cu 01 aprilie 2017 (f.d. 24, 29-35).

Nefiind de acord cu hotărârea adoptată, la 12 octombrie 2017, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca nefondată (f.d. 28).

Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, prin decizia din 06 februarie 2018, a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a menținut hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 14 septembrie 2017 (f.d. 55-65).

Instanțele ierarhic inferioare, au conchis că, în temeiul Legii nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, pensia reclamantului Harmaniuc

Valeriu, care la 01 ianuarie 2014 era judecător al Curții de Apel Bălți, urmează a fi recalculată și stabilită începând cu 01 aprilie 2017, în cuantum de 17488,80 lei.

relevant prevederile art. 4 alin. (3), lit. b) din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, potrivit căroră, salariul de funcție al judecătorului din cadrul curții de apel se stabilește în cuantum de: 4,3 salarii medii pe economie pentru judecătorul care are o vechime în muncă în funcția de judecător de peste 15 ani.

Precum și prevederile art. 10 al aceleiași norme legale, potrivit căruia art. 4 din prezenta lege se pun în aplicare după cum urmează: a) de la 1 ianuarie 2014, salariile de funcție ale judecătorilor vor fi plătite în cuantum de 80% din salariile de funcție prevăzute la articolul 4; b) de la 1 aprilie 2015, salariile de funcție ale judecătorilor vor fi plătite în cuantum de 90% din salariile de funcție prevăzute la articolul 4; c) de la 1 aprilie 2016, salariile de funcție ale judecătorilor vor fi plătite în cuantum deplin conform articolului 4.

La 26 martie 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2018, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea depusă de Harmanuc Valeriu să fie respinsă ca neîntemeiată (f.d. 69-70).

În motivarea recursului, reprezentantul recurentului a indicat că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt pasibile de casare, deoarece acestea au fost emise cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural. Consideră că decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată, concluziile instanței fiind în contradicție cu circumstanțele de fapt ale cauzei.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 11 aprilie 2018 Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului, Harmanuc Valeriu o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copieii respective (f.d. 138).

La 23 aprilie 2018, Harmanuc Valeriu a depus referință la cererea de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat a considera inadmisibil recursul declarat de împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2018.

Verificând argumentele invocate de către recurent în cererea de recurs, pe baza materialelor din dosar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Potrivit scrisorii de însoțire nr. 2850 (f.d. 66) decizia Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2018 a fost expediată în adresa participanților la proces la data de 06 martie 2018, astfel recursul depus la 26 martie 2018 se consideră a fi declarat în termen.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În speță, recursul a fost înaintat de, Președintele Casei Naționale de Asigurări Sociale, care este reprezentantul recurentului, astfel temeiul stipulat de art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă nu are incidență.

Potrivit art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

La caz, completul relevă că nici temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este aplicabil.

Luând în considerare cele constatate supra, completul conchide că recursul nu poate fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate la art. 433 lit. b), c) sau d) Cod de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului raportor cu privire la încadrarea celor invocate în recurs în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2)-(4) Cod de procedură civilă, completul constată existența temeiului de inadmisibilitate stipulat la art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă.

Conform art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Potrivit art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Conform art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă prevede că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În speță, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate. Iar din conținutul cererii de recurs rezultă că, în mare parte, recurentul a reluat criticile formulate în fazele procesuale anterioare, asupra cărora instanța de apel și instanța de fond s-au pronunțat cu suficientă putere de convingere, iar invocarea pretinselor încălcări admise de instanța de apel și prima instanță nu sunt suficient de fundamentate și nu au vocația de a conduce la modificarea soluției în prezenta cauză civilă.

Completul evidențiază că, în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile *Delcourt* contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și *Erfar-Avef* contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea *Trevisanato* contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul reține că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea *Hansen* contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea *Nersesyán* contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Potrivit art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Din considerentele nominalizate și având în vedere faptul că instanțele ierarhic inferioare au examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de procedură și aplicarea corectă a legii materiale, iar în esența lor, argumentele principale ale recursului, care sunt similare argumentelor invocate în instanța de apel, au fost verificate minuțios la

judecarea cauzei în ordinea de apel și în prima instanță, completul ajunge în mod unanim la concluzia de a considera recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului

Ala Cobăneanu

Judecători

Dumitru Mardari

Luiza Gafton